

The Challenges of Rabbinic Leadership

Shai Finkelstein
Rav Kehilat Nitzanim

תלמוד בבלי מסכת גיטין דף נה עמוד ב-נו.

אמר רבי יוחנן, מאי דכתיב: אשרי אדם מפחד תמיד ומקשה לבו יפול ברעה? אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים, אתרנגולא ותרנגולתא חרוב טור מלכא, אשקא דריספק חרוב ביתר.
אקמצא ובר קמצא חרוב ירושלים, דההוא גברא דרחמיה קמצא ובעל דבביה בר קמצא, עבד סעודתא, אמר ליה לשמעיה: זיל אייתי לי קמצא, אזל אייתי ליה בר קמצא. אתא אשכחיה דהוה יתיב, אמר ליה: מכדי ההוא גברא בעל דבבא דההוא גברא הוא, מאי בעית הכא? קום פוק! אמר ליה: הואיל ואתאי שבקן, ויהיבנא לך דמי מה דאכילנא ושתינא, אמר ליה: לא. אמר ליה: יהיבנא לך דמי פלגא דסעודתיך! אמר ליה: לא. אמר ליה: יהיבנא לך דמי כולה סעודתיך! א"ל: לא. נקטיה בידיה ואוקמיה ואפקיה. אמר: הואיל והווי יתבי רבנן ולא מחו ביה, ש"מ קא ניחא להו, איזיל איכול בהו קורצא בי מלכא. אזל אמר ליה לקיסר: מרדו בך יהודאי! א"ל: מי יימר? א"ל: שדר להו קורבנא, חזית אי מקרבין ליה. אזל שדר בידיה עגלא תלתא. בהדי דקאתי שדא ביה מומא בניב שפתים, ואמרי לה בדוקין שבעין, דוכתא דלדין הוה מומא ולדיהו לאו מומא הוא. סבור רבנן לקרוביה משום שלום מלכות, אמר להו רבי זכריה בן אבבולס, יאמרו: בעלי מומין קריבין לגבי מזבח! סבור למיקטליה, דלא ליזיל ולימא, אמר להו רבי זכריה, יאמרו: מטיל מום בקדשים יהרג!

אמר רבי יוחנן: ענוותנותו של רבי זכריה בן אבבולס, החריבה את ביתנו, ושרפה את היכלנו, והגליטנו מארצנו. שדר עלוייהו לנירון קיסר. כי קאתי, שדא גירא למזרח אתא נפל בירושלים, למערב - אתא נפל בירושלים, לארבע רוחות השמים - אתא נפל בירושלים. א"ל לינוקא: פסוק לי פסוקיך, אמר ליה: ונתתי את נקמתי באדום ביד עמי ישראל וגו', אמר: קודשא בריך הוא בעי לחרובי ביתיה, ובעי לכפורי ידיה בההוא גברא! ערק ואזל ואיגייר, ונפק מיניה ר"מ. שדריה עלוייהו לאספסיינוס קיסר. אתא, צר עלה תלת שני. הווי בה הנהו תלתא עתיירי: נקדימון בן גוריון, ובן כלבא שבוע, ובן ציצית הכסת; נקדימון בן גוריון, שנקדה לו חמה בעבורו; בן כלבא שבוע, שכל הנכנס לביתו כשהוא רעב ככלב, יוצא כשהוא שבע; בן ציצית הכסת, שהיתה ציצתו נגררת על גבי כסתות. איכא דאמרי: שהיתה כסתו מוטלת בין גדולי רומי. חד אמר להו: אנא זיינא להו בחיטי ושערי, וחד אמר להו: בדחמרא ובדמלחא ומשחא, וחד אמר להו: בדציבי, ושבחו רבנן לדציבי; דרב חסדא כל אקלידי הוה מסר לשמעיה בר מדציבי, דאמר רב חסדא: אכלבא דחיטי בעי שיתין אכלבי דציבי. הוה להו למיזן עשרים וחד שתא. הווי בהו הנהו בריוני, אמרו להו רבנן: ניפוק ונעביד שלמא בהדיהו, לא שבקינהו. אמרו להו: ניפוק ונעביד קרבא בהדיהו, אמרו להו רבנן: לא מסתייעא מילתא. קמו קלנהו להנהו אמברי דחיטי ושערי, והוה כפנא. מרתא בת בייתוס עתירתא דירושלים הווי, שדרתה לשלוחה ואמרה ליה: זיל אייתי לי סמידא. אדאזל איזדבן, אתא אמר לה: סמידא ליכא, חיותא איכא, אמרה ליה: זיל אייתי לי. אדאזל איזדבן, אתא ואמר לה: חיותא ליכא, גושקרא איכא, א"ל: זיל אייתי לי. אדאזל איזדבן, אתא ואמר לה: גושקרא ליכא, קימחא דשערי איכא, אמרה ליה: זיל אייתי לי. אדאזל איזדבן, הוה שליפא מסאנא, אמרה: איפוק ואחזי אי משכחנא מידי למיכל, איתיב לה פרתא בכרעא ומתה. קרי עלה רבן יוחנן בן זכאי: הרכה בך והענוגה אשר לא נסתה כף רגלה. איכא דאמרי: גרוגרות דר' צדוק אכלה, ואיתניסא ומתה. דר' צדוק יתיב ארבעין שנין בתעניתא דלא ליחבר

ירושלים, כי הוה אכיל מידי הוה מיתחזי מאבראי, וכי הוה בריא, מייתי ליה גרוגרות, מייץ
מייהו ושדי להו. כי הוה קא ניחא נפשה, אפיקתה לכל דהבא וכספא שדיתיה בשוקא, אמרה:
האי למאי מיבעי לי! והיינו דכתיב: כספם בחוצות ישליכו

Rabbi Yoḥanan said: What is the meaning of that which is written: "Happy is the man who fears always, but he who hardens his heart shall fall into mischief" (Proverbs 28:14)? Jerusalem was destroyed on account of Kamtza and bar Kamtza. The place known as the King's Mountain was destroyed on account of a rooster and a hen. The city of Beitar was destroyed on account of a shaft from a chariot [rispak]. The Gemara explains: Jerusalem was destroyed on account of Kamtza and bar Kamtza. This is as there was a certain man whose friend was named Kamtza and whose enemy was named bar Kamtza. He once made a large feast and said to his servant: Go bring me my friend Kamtza. The servant went and mistakenly brought him his enemy bar Kamtza. The man who was hosting the feast came and found bar Kamtza sitting at the feast. The host said to bar Kamtza. That man is the enemy [ba'al devava] of that man, that is, you are my enemy. What then do you want here? Arise and leave. Bar Kamtza said to him: Since I have already come, let me stay and I will give you money for whatever I eat and drink. Just do not embarrass me by sending me out

56a

The host said to him: No, you must leave. Bar Kamtza said to him: I will give you money for half of the feast; just do not send me away. The host said to him: No, you must leave. Bar Kamtza then said to him: I will give you money for the entire feast; just let me stay. The host said to him: No, you must leave. Finally, the host took bar Kamtza by his hand, stood him up, and took him out. After having been cast out from the feast, bar Kamtza said to himself: Since the Sages were sitting there and did not protest the actions of the host, although they saw how he humiliated me, learn from it that they were content with what he did. I will therefore go and inform [eikhul kurtza] against them to the king. He went and said to the emperor: The Jews have rebelled against you. The emperor said to him: Who says that this is the case? Bar Kamtza said to him: Go and test them; send them an offering to be brought in honor of the government, and see whether they will sacrifice it. The emperor went and sent with him a choice three-year-old calf. While bar Kamtza was coming with the calf to the Temple, he made a blemish on the calf's upper lip. And some say he made the blemish on its eyelids, a place where according to us, i.e., halakha, it is a blemish, but according to them, gentile rules for their offerings, it is not a blemish. Therefore, when bar Kamtza brought the animal to the Temple, the priests would not sacrifice it on the altar since it was blemished, but they also could not explain this satisfactorily to the gentile authorities, who did not consider it to be blemished. The blemish notwithstanding, the Sages thought to sacrifice the animal as an offering due to the imperative to maintain peace with the government. Rabbi Zekharya ben Avkolas said to them: If the priests do that, people will say that blemished animals may be sacrificed as offerings on the altar. The Sages said: If we do not sacrifice it, then we must prevent bar Kamtza from reporting this to the emperor. The Sages thought to kill him so that he would not go and speak against them. Rabbi Zekharya said to them: If you kill him, people will say that one who makes a blemish on sacrificial animals is to be killed. As a result, they did nothing, bar Kamtza's slander was accepted by the authorities, and consequently the war between the Jews and the

Romans began. Rabbi Yohanan says: The excessive humility of Rabbi Zekharya ben Avkolas destroyed our Temple, burned our Sanctuary, and exiled us from our land

רש"י מסכת גיטין דף נה עמוד ב
מפחד - דואג לראות הנולד שלא תארע תקלה בכך אם אעשה זאת.

רש"י מסכת גיטין דף נו עמוד א
ענותנותו - סבלנותו שסבל את זה ולא הרגו.

הרב הנקין (פרקים בהבנת מאורעות זמנינו)
"מכאן הפחד בהגיע ימי בין המצרים ותשעה באב. אילו הבית נחרב משום עוון מסוים היינו יכולים לקוות שאין בנו אותו עוון. אבל לפי דברי ר' יוחנן והגמרא הוא נחרב למרות שהיו בהם תורה ומצוות ומעשים טובים. הוא נחרב משום טעות בהנהגה ופירוד העם. תשעה באב מלמד שמי שאינם כולם צדיקים ואע"פ שאינם כולם רשעים אינם יכולים לבטוח שהקב"ה יציל אותם מטעויותיהם. וזו בשורה קשה כי יהודים רוצים להיות בטוחים בכל מחיר. "אשרי אדם מפחד תמיד ומקשה לבו יפול ברעה" ובפרט נאמרו דברים אלו נגד המדמה לעצמו מתוך מה שלמד או שלימדו אותו, שאין צורך לפחד. "הוא בדברי תורה כתיב" שלא לסמוך על לימוד או שיטה או ישיבה כשמדובר בסכנה לכלל ישראל.

This is the fear I have when we reach the 9 days and the 9th of Av. If the Temple was destroyed as a result of a specific transgression we could have hope that we don't don't violate it any more. However, according to the Talmud the Temple was destroyed despite the fact that they learned Torah and performed good deeds. The Temple was destroyed as a result of a divide in the leadership and a divide among the nation. The 9th of Av teaches us that Hashem gives us the ability to decide and we cant be sure that He will rescue us from making mistakes. This is a harsh lesson as we like to be sure that our decisions are correct. The verse that R. Yochanan mentioned teaches us that we always need to be concern about the consequences of our decisions and we cant rely on what we learn or specific approach when it comes to a decision that affects the entire Jewish people

שו"ת משנה הלכות חלק ח סימן סז (הרב מנשה קליין)
בענין אסור להטיל אימה על הציבור ולהשלות עם בנ"י הקדושים
ואמרתי בזה מה שאמרו בגיטין נ"ו ע"א אמר ר' יוחנן ענותנותו של ר' זכרי' בן אבקולס החריבה בתינו ושרפה את היכלנו והגליתנו מארצנו ובאמת כי זה ענין נורא להאשים את ר' זכרי' בן אבקולס בכל החורבן הנורא ומה עשה שלא כהוגן והלא לא אמר אלא כהלכה ששאלוהו כדת מה לעשות בבר קמצא שמסר את היהודים וסברו רבנן למיקליה אמר יאמרו מטיל מום בקדשים יהרג סבור רבנן לקרוביה משום שלום מלכות אמר יאמרו בעלי מומין קרבים למזבח ומה ה' לו להשיב והלא כהלכה אמר להם וגם מה עניונו יש כאן ולמה חרב הבית בשביל זה אבל נראה דהאשמה שהאשימו לר"ז היה שמחמת ענותנותו היתירה לא נקט ההנהגה בידו אלא ספק בעצמו, סבור רבנן לאקרובי השיג עליהם שיאמרו בעלי מומים קרבים, סבור רבנן למיקטליה, השיב להם יאמרו מטיל מום בקדשים כו', והנה הכלל ישראל

בסכנה שהרי אכל קורצא בי מלכא ומסרן למלך שמרדו בך יהודאי ואם מה שרצו הרבנים לעשות לא טוב בעיניו אין זה עולה אבל יאמר בן זכאי מה לעשות, בשב ואל תעשה א"א להנהיג את ישראל אבל ענותנותו היתירה שהיתה בו לא ראה עצמו ראוי להנהיג ולומר מה לעשות ובעת לעשות לה' יש הלכה אחרת של רודף ובפרט לכלל ישראל ולפי שלא רצה ליקח עטרה לעצמו לעשות כך או כך וגם לאחרים שרצו לא הניח הגם שמחמת עניות עשה שלא ראה עצמו ראוי לזה, זה החריב את ביתינו.